

2020Z19529

Vragen van het lid **Van Nispen** (SP) aan de Minister voor Rechtsbescherming over de documentaire «De laatste sociaal advocaten» (ingezonden 23 oktober 2020).

Vraag 1

Kent u de documentaire «De laatste sociaal advocaten»?¹ Wat is in algemene zin uw reactie hierop?

Vraag 2

Heeft u veel waardering en respect voor het belangrijke werk van sociaal advocaten? Hoe uit dat zich?

Vraag 3

Erkent u dat sociaal advocaten cliënten bij staan, die zonder deze deskundige en juridische bijstand vaak niet in staat zouden zijn om hun recht te halen?

Vraag 4

Hoeveel sociaal advocaten zijn de afgelopen jaren gestopt met dit werk? Hoeveel sociaal advocaten zijn de afgelopen jaren minder op toevoegingsbasis gaan werken? Hoe wordt dit alles in de gaten gehouden?

Vraag 5

Hoe wordt in de gaten gehouden hoe lastig het is voor mensen die een sociaal advocaat zoeken om deze nog te kunnen vinden?

Vraag 6

Erkent u dat er juridische ongelukken kunnen gebeuren als mensen niet op tijd de noodzakelijke bijstand van een sociaal advocaat krijgen?

Vraag 7

Wat is uw reactie op de volgende uitspraken uit de documentaire: «Je hebt in de sociaal advocatuur wel een flinke dosis idealisme nodig. Er staan voor een aantal zaken een aantal punten en die corresponderen met een aantal uren. Maar het aantal uren stemt niet overeen met het werk dat je aan een zaak hebt. Maar ik kan moeilijk tegen een klant zeggen «zoek het effe lekker zelf

¹ Documentaire: de laatste sociaal advocaten. <https://dezwijger.nl/programma/docu-de-laatste-sociaal-advocaten>

uit». Dus dan zit je wel soms voor Jan met de korte achternaam werkzaamheden te verrichten.»?

Vraag 8

Wat is uw reactie op de volgende uitspraken uit de documentaire: «Het komt heel vaak voor dat als je het gaat omrekenen dat je misschien voor 20 euro per uur gewerkt hebt. En daar moet natuurlijk dan ook nog de huur van kantoor en administratie van betaald worden. En dat is een beetje de opdracht van Justitie: Bezuinigingen. Het ministerie zit op de gedachte van de privatisering, het inschakelen van verzekeraars en aanbesteden. Die denken: probeer mensen weg te houden van advocaten en de rechter, dat kost alleen maar geld. Als het zo door gaat dan zou de sociaal advocatuur kunnen verdwijnen en daarmee verdwijnt dan die extra expertise.»

Vraag 9

Wat is uw reactie op de volgende uitspraken uit de documentaire: «Je kan er niet omheen draaien, we hebben in deze maatschappij nu eenmaal juridische problemen. Ook al wil je dat ze dan niet juridisch genoemd worden. Maar er zijn regels, dan moet er iemand zijn die die regels snapt en de mensen helpt die die regels niet helemaal snappen.»

Vraag 10

Hoe kijkt u er nu zelf op terug dat gedurende uw ambtstermijn, in deze regeerperiode, het grote probleem van de te lage vergoedingen niet is opgelost, terwijl vanaf het eerste moment het rapport van de commissie Van der Meer op uw bureau lag?

Vraag 11

Wanneer kreeg u in de gaten dat de vergoedingen voor sociaal advocaten niet op een redelijk niveau liggen? Hoe kan het dan dat daar nauwelijks iets aan veranderd is? Waarom laat u goed opgeleide professionals jarenlang zonder redelijke vergoeding hun werk doen voor zoiets belangrijks als de toegang tot het recht, een fundament van onze rechtsstaat?

Vraag 12

KLopt het dat u eerder heeft erkend dat met name in het personen- en familierecht het verlenen van rechtshulp op basis van gesubsidieerde rechtsbijstand niet meer lonend is en er een nijpend tekort aan dit soort rechtshulp door gespecialiseerde advocaten dreigt te ontstaan? Bent u bereid specifiek voor deze groep sociaal advocaten op korte termijn een verhoging van de vergoedingen te realiseren? Zo nee, waarom niet?

Vraag 13

Wat bent u van plan nog deze regeerperiode specifiek iets te doen aan de nijpende situatie in het personen- en familierecht?

Vraag 14

Deelt u de mening dat als wetgeving in een bepaald rechtsgebied verandert, waardoor zaken complexer worden voor de juridische praktijk, dit zich zou moeten vertalen naar hogere vergoedingen ten behoeve van de sociale advocatuur, namelijk een hoger aantal punten per zaak? Erkent u dat dit nu juist voor het personen- en familierecht zou moeten gelden, omdat in dat rechtsgebied bij uitstek geldt dat veel is veranderd maar nooit iets is bijgekomen, waardoor juist hier de vergoedingen enorm uit de pas lopen? Zo nee, waarom niet?

Vraag 15

KLopt het dat eerder is besloten de vergoedingen voor een periode van twee jaar iets te verhogen, maar inmiddels is ook de periode waarin de stelselherziening zou moeten zijn afgerond verlengd? Wanneer verwacht u dat het stelsel uiteindelijk herzien zal zijn en dat dit de besparingen oplevert die volgens u nodig zijn om de advocaten een hogere vergoeding uit te keren? Erkent u dat dit niet reeds in 2022 zal zijn? Deelt u dan de mening dat het goed zou zijn als nu al duidelijkheid zou komen over het in ieder geval verlengen van deze regeling tot na 2022, omdat het ondenkbaar zou zijn de vergoedingen in 2022 terug te draaien naar het nog lagere oude niveau?

Vraag 16

Bent u bereid deze vragen afzonderlijk, en in ieder geval voor de behandeling van de begroting Justitie en Veiligheid, te beantwoorden?